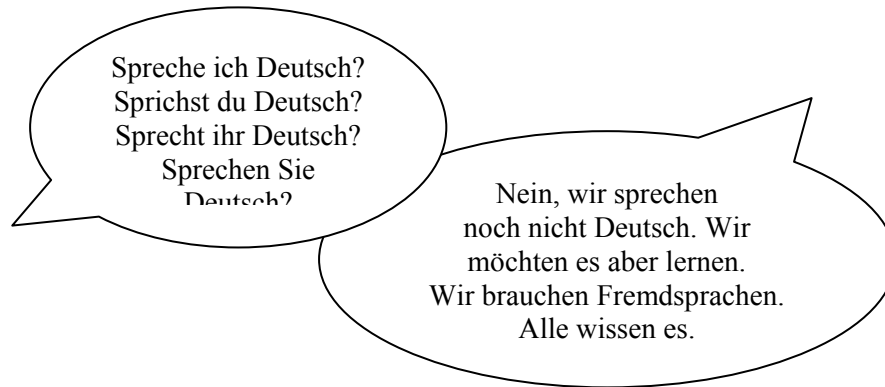

Lektion 2

Heute ist Freitag. Was sollen wir noch machen?

Paul muss noch nach Prag fahren. Karl möchte einen Kollegen besuchen. Jens hat Hunger, er will noch etwas essen. Monika läuft nach Hause, sie soll der Mutter helfen. Und ich? Ich habe jetzt Zeit, ich kann ein Buch lesen oder Radio hören. Dann möchte ich noch einen Brief schreiben. Das darf ich nicht vergessen.

sprechen, du sprichst mluvit
ich möchte chtěl(a) bych
wir möchten chtěli bychom
mögen, ich mag chtít, mít rád
aber ale
brauchen potřebovat
wissen, ich weiß vědět
heute dnes
r Freitag, s, e pátek
sollen, ich soll mít (povinnost)
müssen, ich muss muset
fahren, du fährst jet
r Kollege, n, n kolega
besuchen navštívit
haben mít
r Hunger, s, Ø hlad
wollen, ich will chtít
etwas něco
essen, du isst jíst
laufen, du läufst běžet

e Mutter, -, ü matka
helfen, du hilfst pomáhat
e Zeit, -, en čas, doba
können, ich kann moci, umět
s Buch, (e)s, ü-er kniha
lesen, du liest číst
s Radio, s, s rádio
hören slyšet, poslouchat
dürfen, ich darf smět
dann pak
r Brief, (e)s, e dopis
schreiben psát
vergessen, du vergisst (se 4.p.) zapomenout
r Junge, n, n chlapec
r Mensch, en, en člověk
fleißig pilný
(s) Deutschland, s Německo
immer vždy, stále
alles všechno
kaufen koupit

Zapamatujte si:

nach Prag do Prahy
nach Hause domů
nach Deutschland do Německa
in Deutschland v Německu

Poznámka:

Rozlišujte významový rozdíl mezi slovesy **haben** a **sollen**, např.:

Ich **habe** ein Buch. *Mám knihu.* x Ich **soll** das Buch **lesen**. *Mám tu knihu přečíst.*

GRAMATICKÁ ČÁST

§ 5 Slabé skloňování podstatných jmen

	jednotné číslo	množné číslo
1.p.	der Student	die Studenten
2.p.	des Studenten	der Studenten
3.p.	dem Studenten	den Studenten
4.p.	den Studenten	die Studenten

Ke slabému skloňování patří pouze podstatná jména **rodu mužského**, převážně životná. Ve všech pádech kromě 1. pádu čísla jednotného se přidává koncovka **-(e)n**.

K tomuto skloňování se řadí např. podstatná jména r Kollege, n, n *kolega*; r Junge, n, n *chlapec*; r Mensch, en, en *člověk*; r Dozent, en, en *docent*; r Assistent, en, en *asistent*. Z neživotných např. r Automat, en, en *automat*; r Satellit, en, en *satelit*; r Planet, en, en *planeta*. Podstatné jméno r Herr *pán* přibírá v čísle jednotném **-n**, v čísle množném **-en**: r Herr, n, en.

§ 6 Časování slovesa haben (mít) v přítomném čase

	jednotné číslo	množné číslo
1.	ich habe <i>mám</i>	wir haben <i>máme</i>
2.	du hast <i>máš</i>	ihr habt <i>máte (tykání)</i>
3.	er sie } hat <i>má</i> es	sie haben <i>mají</i> Sie haben <i>máte (vykání)</i>

§ 7 Časování silných sloves s kmenovým -a- a kmenovým -e-

Tato slovesa mění kmenovou samohlásku v 2. a 3. osobě jednotného čísla v přítomném čase. Jedná se o změny **a > ä, au > äu, e > i/ie**.

fahren <i>jet</i>	laufen <i>běžet</i>	essen <i>jíst</i>	lesen <i>číst</i>
1. ich fahre	ich laufe	ich esse	ich lese
2. du fährst	du läufst	du isst	du liest
3. er fährt	er läuft	er isst	er liest
1. wir fahren	wir laufen	wir essen	wir lesen
2. ihr fahrt	ihr lauft	ihr esst	ihr lest
3. sie fahren	sie laufen	sie essen	sie lesen

Poznámka:

Změny kmenové samohlásky u silných sloves (zejména různé kmeny v minulých časech) jsou vždy uvedeny ve slovníku. Nepravidelnosti silných sloves je nutno učit se u každého slovesa zvlášť.

§ 8 Způsobová (modální) slovesa a sloveso wissen

Způsobová slovesa v němčině se vyznačují:

- změnou kmenové samohlásky v jednotném čísle přítomného času,
- 1. a 3. osoba jednotného čísla jsou bez koncovky,
- ve větě se na způsobová slovesa váže infinitiv plnovýznamového slovesa, který klademe vždy na konec věty. Vzniká tzv. **rámcová konstrukce**.

┌──────────┐
└───┬───┘
↓
Eva **muss** Deutsch **lernen**. *Eva se musí učit německy.*

dürfen <i>smět</i>	können <i>moci, umět</i>	mögen <i>mít rád, chtít</i>	mögen ve tvaru <i>chtěl(a) bych</i>
1. ich darf 2. du darfst 3. er darf 1. wir dürfen 2. ihr dürft 3. sie dürfen	ich kann du kannst er kann wir können ihr könnt sie können	ich mag du magst er mag wir mögen ihr mögt sie mögen	ich möchte du möchtest er möchte wir möchten ihr möchtet sie möchten
müssen <i>muset</i>	sollen <i>mít povinnost</i>	wollen <i>chtít</i>	wissen <i>vědět</i>
1. ich muss 2. du musst 3. er muss 1. wir müssen 2. ihr müsst 3. sie müssen	ich soll du sollst er soll wir sollen ihr sollt sie sollen	ich will du willst er will wir wollen ihr wollt sie wollen	ich weiß du weißt er weiß wir wissen ihr wisst sie wissen

Změna kmenové samohlásky v jednotném čísle je příznačná i pro sloveso wissen, které proto bývá svými tvary řazeno ke způsobovým slovesům, ačkoliv se jedná o sloveso plnovýznamové.

§ 9 Přídavné jméno v přísudku

- Der Schüler ist **fleißig**. (*pilný*)
 Die Studentin ist **fleißig**. (*pilná*)
 Das Kind ist **fleißig**. (*pilné*)
 Die Studenten sind **fleißig**. (*pilní*)

V němčině se na rozdíl od češtiny přídavné jméno v přísudku nebo doplňku nemění.

CVIČENÍ

1. Doplňte tvar podstatného jména v jednotném i množném čísle:

1. Ich antworte (der Student). 2. (Der Kollege) arbeitet fleißig. 3. Wer hilft (der Mensch)? 4. Wir fragen noch (der Herr). 5. Besuchst du heute (der Junge)? 6. Das Buch (der Dozent) ist interessant. 7. Ich will (der Kollege) helfen. 8. Was schreibt (der Junge)?

2. Dokončete věty podle vzoru:

Vzor: Ich spreche Spanisch. → Peter spricht auch Spanisch.

1. Du fährst nach Deutschland. Wir _____
2. Wir essen jetzt nicht. Der Junge _____
3. Ihr lauft nach Hause. Helga _____
4. Du vergisst immer alles. Ich _____
5. Sie lesen ein Buch. Du _____
6. Der Lehrer hilft dem Studenten. Die Lehrerin _____
7. Sie fährt heute nach Salzburg. Ihr _____

3. Tvořte věty se slovesem ve správném tvaru:

Das Kind	fahren	ein Buch
Die Jungen	sprechen	der Mutter
Joachim	helfen	nach Hause
Die Studenten	laufen	immer alles
Der Kollege	lesen	nach Deutschland
Renate	vergessen	Englisch und Französisch

4. Doplňte věty příslušným způsobovým slovesem a vhodným plnovýznamovým slovesem:

Vzor: Was willst du machen? Ich will nach Wien fahren.

1. Was soll Sabine machen? Sabine _____ heute Deutsch _____.
2. Was müsst ihr machen? Wir _____ noch einen Kollegen _____.
3. Was können die Jungen machen? Die Jungen _____ etwas _____.
4. Was möchte Günter machen? Günter _____ jetzt zu Hause _____.
5. Was darf ich nicht machen? Du _____ es nicht _____.

5. Dosad'te správný tvar způsobového slovesa:

1. Er (können) zu Hause studieren. 2. Wer (wollen) das Haus kaufen? 3. Das (dürfen) ich nicht essen. 4. (Wollen) ihr auch Italienisch lernen? 5. Der Junge (wissen) es noch nicht. 6. Er (können) es nicht wissen. 7. (Dürfen) du jetzt nach Hause fahren? 8. Das (mögen) ich nicht. 9. Der Lehrer (sollen) den Studenten helfen. 10. (Können) du den Brief schreiben? 11. Ich (müssen) noch arbeiten. 12. Wir (dürfen) es nicht vergessen.

6. Užijte podle smyslu sloveso "haben" nebo "sollen":

1. Renate _____ ein Buch. 2. Sie _____ das Buch lesen. 3. Ihr _____ fleißig studieren. 4. Das Kind _____ immer Hunger. 5. Wir _____ Fremdsprachen lernen. 6. _____ ihr jetzt Zeit? 7. Du _____ der Mutter helfen. 8. Er _____ heute einen Kollegen besuchen. 9. _____ Eva ein Kind? 10. Was _____ ich jetzt machen?

7. Řekněte, co kdo musí nebo chce udělat:

Vzor: ich - noch etwas kaufen → a) Ich muss noch etwas kaufen.
→ b) Ich will noch etwas kaufen.

1. Erich - Französisch lernen
2. Ihr - in Prag studieren
3. Sie - einen Brief lesen
4. Du - Radio hören
5. Er - zu Hause sein
6. Wir - nicht alles kaufen
7. Ich - Herrn Winter fragen

8. Doplňte způsobová slovesa ve správném tvaru a věty přeložte:

1. Ich (müssen) und (wollen) auch Englisch lernen.
2. Wer (sollen) oder (können) es machen?
3. Wir (können) und (müssen) dem Menschen helfen.
4. (Wollen) du oder (können) du es nicht kaufen?
5. Er (wollen) den Kollegen besuchen, aber er (dürfen) nicht.
6. (Müssen) ihr oder (wollen) ihr heute nach Hause fahren?

9. Tvořte věty podle vzoru, poté nahrad'te podmět příslušným osobním zájmenem:

Vzor: das Buch (interessant) → a) Das Buch ist interessant.
→ b) Es ist interessant.

das Kind (klein), die Fremdsprachen (wichtig), die Studentin (fleißig), der Brief (interessant), die Schule (groß)

10. Zeptejte se německy:

- kdo se učí němčinu nebo angličtinu
- kdo chce jet do Prahy
- kdo má psát dopis
- kdo musí navštívit učitele
- kdo má nyní čas
- kdo má hlad a chce něco jíst
- kdo by si chtěl koupit dům

11. Přeložte:

1. Chtěl bych se naučit německy. 2. Umíš také španělsky. 3. Potřebujeme cizí jazyky. 4. Heinz si chce koupit nějakou knihu. 5. Ta kniha musí být zajímavá. 6. Proč to nesmím vědět? 7. Musíte se zeptat učitele, paní Kleinová. 8. Kdo chce pomoci těm studentům? 9. Máte hlad, Rolfe a Bernde? 10. Musíte ještě něco sníst. 11. Chtěli bychom vědět všechno. 12. Dnes nemohu jít domů. 13. To dítě je malé, ale umí číst a psát. 14. Proč vždy všechno zapomeneš? 15. Chci pracovat v Německu.

Vater: Warum lernst du nicht Englisch, Willi?

Willi: Warum soll ich Englisch lernen?

Vater: Das braucht doch jeder.

Willi: Warum?

Vater: Die halbe Welt spricht Englisch.

Willi: Und das genügt nicht? Warum soll auch ich noch Englisch lernen?

jeder každý
doch přece

die halbe Welt polovina světa
genügen stačit